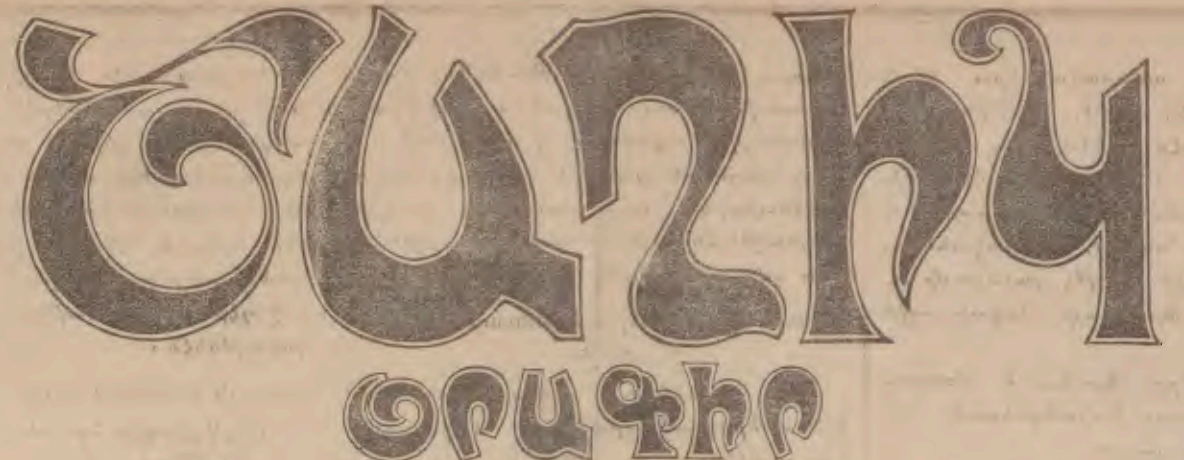

ԲԱՃԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊՈԼՍՈՑ համար, տարեկան 60 դր. վեցամսեայ
30 դր. եռամսեայ 20 դր. — ԳԱՆՈՒՆԵՐՈՒ
համար, տարեկան 80 դր. վեցամսեայ 40 դր.
Եռամսեայ 25 դր. — ԱՐՏԱՍԱՀԱՐԱՆԻ համար,
Տարեկան 22 ֆր. վեցամսեայ 11 ֆր.,
ԿԱՆԿԱՆ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱՃԱՆՈՐԴ Է
ԶԵՆԲԷ 10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅԿԱՆԻՍՏԱՆԻ
Կարապետ, Գործարարական, քիւ 7
ՍԱԳԱՆԱՆՆԻ ՏՊԱՐԱՆ
ԽՈՐՀԱՐԱՆԻՍՏԱՆԻ ՈՒՊԱԿԱՆ ՄԱՐԿԱՆ ԲԱՃԱՆՈՐԴ
ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԳՐԱՐԱՆԻ
ԽՈՐՀԱՐԱՆԻՍՏԱՆԻ ՈՒՊԱԿԱՆ ՄԱՐԿԱՆ ԲԱՃԱՆՈՐԴ
ԵՍ ԶԻՏՈՒՄ Է

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK
Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԲԱՃԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՈՒՆ
ՄԱՐԿԱՆ ՄԱՐԿԱՆ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԽՈՐՀԱՐԱՆԻՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ՏԱՐԻՒՆ ՍԵՄԻՆ ՎՐԱՅ

Վաղ առաւելում երբ աշխարհի բանաւոր,
աշխարհի տրոհէն ժամանակի նոր հաս-
տեակի մը մէջ մտած էր Այս առթիւն առնել
տեղ սովորութիւնն է որ ժամանակի այս
փոխանցումը ուրիշութեան արտայայ-
տութիւններով ընդունուի եւ հանդիսա-
ւորութեամբ անուի Սովորութիւնն է
նմանապէս որ այս առթիւն առնել մարդ
մարդմանքն ընէ, եւ իր մտածող նոր
տարրիւն սեմին ներս կատարէ, յայտնու
եւ անհնարաւ ամբողջ իրենով մը ուսերուն
վրայ: Մարդկային հոգիին ամենէն խորին
եւ ամենէն ալ զիմացիւն հանգամանքն
է որ անհնար, նոյն իսկ իր ամենէն ալ-
խոր վարկեաններուն, հրճուածքի խորք
իր մէջ, կ'ուզէ բոլորովն, եւ իր նմանե-
րուն համար կ'ուզէ մարդմանքն ընէ եւ ի-
րեն համար ալ իրենովն զոյգուի ժաման-
ակի նոր հաստեակ մը, զոր մարդիկ, նո-
րութեան պէտքը զգացող հարկի մը ներ-
քէ, ՆՈՐ-ՏԱՐԻՒՆ անուանած են:

Նոր տարրի սեմին վրայ, հոգիի եւ
խղճմանքի պահանջ մըն է եւ միեւնոյն
ատեն սովորութիւն մը, որ ամեն մարդ
անհրաժեշտութեամբ վարկեանի մը մէջ,
զէպի եւ անհնարի մը նման անցած տա-
րիին վրայ, որ յիշատակի խորք մըն է
ալ, եւ ասոր իր ընտանեկան զուարթ կամ
խնդրի յոյժներուն հետ եւ յոյժներուն մէջ,
յիշատակովն այն պատկերը ուր հանդի-
մանաւոր սեմինի մը մէջ, արեւոր գլուխը
կրակարանին վրայ հակած, մոխրներուն
տակին, անցած կրակի մը կայծերը երե-
ւան իր բերէ, իր ցրտացած անդամները
տաքցնելու համար:

***

Ինչպէս անհասկնալ, նմանապէս հա-
ւաքական մարմիններու համար հաշուե-
տութեան եւ հաշուաւորութեան օրը կը
նկատուի նոր տարրին առաջին օրը:

Ընդհանուր մեծ գիծերու մէջ կ'ընէ
1901 տարւոյ մը աղգային-եկեղեցական
կեանքը ներկայացնելու օգնելը, պիտի տես-
նենք թէ անոր մէջ աչքի գարնոյ փոփո-
խութիւններ չէ որ տեղի ունեցած են
Իրողութիւններ իրենց կանոնաւոր ըն-
թացքին մէջ յաջորդած են իրարու, եւ
գործնոր, որոնք 1900էն ժամանակ մնա-
ցած էին 1901ին, նորութեամբ անցած
են նաեւ 1902 տարրին, եւ ո՛ր զիմեջ ըստ
տարրին զանոնք իրարու ժամանակ պիտի
ձգեն: Պատրիարքարանի երկամսեայ նեղ
կացութիւնը ժամանակներուն ամենէն դա-
սականներէն էր, իր վերջին տարի հոն
գտնուէին հասարակ, փոխանցուեցան նոր
տարրին փորձեր ալ չպակեցան 1902ին
եղածէն աւելի ժամանակ մը ձգելու հա-
մար: Ուսումնական փորձերը հիմնելով իր
համարաւոր Ուսումնական Օգնութեան Սըն-
տուկը, նուիրագործելով սա զաղապարը
թէ ուսումնական մարմնոյն մէջ անկա-
նորութիւն կ'արժէ նկատողութեան առ-
նել: Վարդապետներ եկան, առաջնորդներ
գացին, փոքրիկներ դուրսուրդեցան, գո-
վեաւորներ եկան, քննութիւններ բացուե-
ցան, եւ այս ամենը սա համարումը գո-
յացուց յոյժին մարմին մէջ, թէ այդ ի-
րողութիւնները յաւանդուեցան կրօնական
սահմանում են եւ որոնք 1902 տարրին
մէջ ալ նուազ չէ որ պիտի ըլլան:

***

Ինչպէս աղգային-եկեղեցական գոր-
ծերու, նմանապէս ընկերական-գործական
խնդիրներու մէջ ալ առանձին կերպով
կարկանդակ պարտաւոր մը տեղի չունեցաւ,
որ իրարմ ճաշակի եւ յատկանշական բա-
րոյական նոր հասանքի մը ծայրը ցոյց
տայ: Ընկերական բարեքննչ նոյն ընթաց-
քը, անոր հանդէպ նոյն գաղափարներով
զրկանութեան մասին նոյն իրողութեամբ
թուղթի եւ մեղանի նոյն անաշու լատ-

նուանով, որ երբեք մեղի համար բաղ-
ճացուած չէ: Բարոյական-գործական նոյն
աղապար մտածումը, իրար չքաշելու
իրարու անուն հետաւելու եւ մրցումի ալ
նոյն անաշու միջոցը, զիմացիւն լիաօրին
մէջ իր շարք տեսնելով, եւ այսպէս շա-
րունակաբար միշտ նոյնը, միշտ հինը:

***

Եւ սակայն եւ պիտի մոռնա՞նք որ աղ-
գային-եկեղեցական եւ բարոյական-գոր-
ծական մեր գործերը եւ մեր բարեքննչ ժա-
մանակին ներքոյ ցոյց տային իրենց վրայ,
նախորդին հետ բաղադրամամբ միշտ նո-
րոգում մը, կատարելագործում մը ունե-
նալով:

Աղգային-եկեղեցական գործերը պիտի
մոռնա՞նք որ աւելի արդիւնաւոր ըլլալին,
1902 տարրին մէջ, Պատրիարքարանի եւ
մասնակին ներքոյ ցոյց տային իրենց վրայ,
նախորդին հետ բաղադրամամբ միշտ նո-
րոգում մը, կատարելագործում մը ունե-
նալով:

Աղգային-եկեղեցական գործերը պիտի
մոռնա՞նք որ աւելի արդիւնաւոր ըլլալին,
1902 տարրին մէջ, Պատրիարքարանի եւ
մասնակին ներքոյ ցոյց տային իրենց վրայ,
նախորդին հետ բաղադրամամբ միշտ նո-
րոգում մը, կատարելագործում մը ունե-
նալով:

Կը մոռնա՞նք որ 1902 տարրին աղգային-
եկեղեցական գործերու տեսակետով հա-
մարու ու բարեքննչ տարրի մը ըլլալը եւ
բարոյական-գործական տարրին ալ ըլլալը
նորոգ ու բարեքննչ:

Մ. ՇԱՄՏԱՆԻՆ

ՄԵԼԱՆԻ ԲԻԾԵՐ

ԴՐԱՑԻՆ ՆԱԽԱՆԸ

Ինչ է կեանքը, Ո՛րն է երջանկու-
թիւնը:

Շատերու համար երկտեսարողութիւնը,
ուրիշներու համար ազատութիւնը, ալ-
քաղաքներուն համար հարստութիւնը, որ-
քանց համար ալ վատքը, երջանկութեան
պատճառներն են:

Կան որ տեսնելու եւ զանոնք գոհա-
ցնելու կարողութիւններուն հաւասարա-
կշառքները երջանկութիւնն են կոչեն:
Խոսք մը մարդիկ ալ ուզածը ընել կ'ուզեն:
Բնական, երջանկութիւնն իսկ է կ'ըսեն:

Ժամանակն ու զրկան յատկանշա-
նութիւնները, եւ հակառակ եղբերու խո-
տար համեմատութիւնները լաւ սերտած
հաշուադէտ ու գործնական մարդիկ ըլլալ
կը թուին ամեն անոնք ալ, որոնք կեան-
քին ու երջանկութեան գաղափարը «կա-
րելի եղածին չափ աւելի հաճոյք ու նուազ
վրէժ» ստեղծելուն կամ ունենալուն մէջը
կը գտնեն:

Մարդկու անհունութիւնն մըն ալ եւ
րանութիւնը որոյ մէջ կ'երազէ տեսնել
թէ եւս Կիտոյցած ըլլած բան մը որ ա-
նոր չափ տառապալիք ըլլայ:

Եւ ալ ընդհանրապէս, կը կարծեմ որ,
բուն մարդկային բնութիւնը, իսկապէս
ստանց ոչ մէկին մէջ կը տարուի փնտը-
նել ու գտնել իր երջանկութիւնը, նոյն-
իսկ ստանց շատ հեղ իր զիմացիւնը:
Առանցքէ շատ աւելի զգոյշ ու զգու-
շուր բան մը կայ որ շատ անգամ իրա-
կան մեկնակէտն է կեանքի բոլոր զագա-

նակներուն. նախաճաճ շարժելու Աշխարհի
վրայ մարդու մը համար միակ անխառն
երջանկութիւնը զիմացիւնն իրականաց-
նողն է մէջը կը թուի ըլլալ:

Առանց նախաճաճի, սիրելի գոյութիւն
չպիտի ունենար: Նախաճաճութիւնը սիրու-
ն է շատ առաջ եղած է եւ շատ աւելի
գորաւոր է, ինչու որ մարդուն մէջ սիրող
վատ բնազդներուն խորքերէն կ'ըլլան
եւ աւելի համեմատն է անոր ինքնատու
ու չար բնազդներուն:

Նախաճաճի հետեւողը աւելի խորունկ
ու աւելի սարսաղ է քան սիրող աղքատ
թուրութիւնը եւ անկէջ շատ աւելի պա-
կաս տառապանք կը թուանայ իր մէջը:
Մարդ կ'ուզէ ազատ, երկտեսարող, հա-
րուած, խելացի, փառքի տէր ըլլալ, բա-
նոր որոնք կը ձգտի իր բովանդակ էութե-
թիւնով, չէ թէ սիրելու համար որ
անցաւոր է որ խառնուի է, որ չեղելու
է, հապա ճիշտ ասոր հակառակը նա-
խաճաճ ազդելու համար իրմէ նուազ ալ-
ւորին, նուազ երկտեսարողին, նուազ ըն-
չեղին, նուազ խելացիին ու նուազ վա-
ռաւորին, ինչու որ նախաճաճ միակ ան-
ստու, հիմնաւոր տեսական բանն է մար-
դուն ընտելութեան մէջ:

Եթէ ուզալորութիւնով յատնել, պիտի
տեսնենք որ, ամեն մարդ կ'աշխատի, չէ
թէ իրեն, իր զուակներուն, իր թոշնե-
րուն ալ հանդիսաւ ու բարեքննչ կեանքի
մը պայմանները կազմելու համար, զոր
շատ անգամ գլուխ հանելէն ետքն ալ,
ալ աւելի թափով կ'աշխատի, հապա ի-
րեն չիմելու ու միշտ բարձրացնելու հա-
մար պիտի մը որ միշտ գրացիւն, զիմա-
ցիւն, զինքը հետեւն ու մտնէ շրջա-
պատողներուն նախաճաճ գրգռէ, կ'ուզէ
չար նախաճաճ ըլլալ ան, եւ կամ բարի,
բայց գրգռէ վերջապէս եւ ասոր կ'ալ
ծայր ունի ոչ վերջ:

Բայց ինչ ընել. ասոր կ'է մարդկա-
յին բնութիւնը. Հոտ է երջանկութիւնը,
մարդուն համար որ, որչափ ալ ինքզին-
քը գերազանց բանականութեան մը ալ
կարծէ, չէ գարած սակայն ու պիտի չը
զագրի տկարամիտ մը ըլլալ:

Օ. ՉԻՖԻՆ-ՍԱՐԱՆԻ

ՄԵՐ «ՍՈՆԵՆ» ՆՄԵՐ

ՃԱՇԻ ՎՐԱՅ

Իրաւ, Սեյմուտի վերջի յարկը, գի-
շերական ժամը 8 երապակեմ, Գործը
կամարէ:

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. —	35 տարեկան
ՄԱՐԱՆԵԱՆ. —	30 »
ՍԱԼԵՄԵԱՆ. —	27 »

Ո՛րք մը փութիւն եւ աղմուկով շար-
ժանքներով Սեյմուտի մէջ կը մտնեն
լաւնարք եւ կը յառաջանան զիմեջ. քե-
նք բարեքննչ բարեքննչ տարով ծամօրեքն-
նչ, վերջի յարկը կ'ընեն ուրիշ քան
քանքննչ տարով. ստեղծութեան վրայ
իւր քե երգչուհի մը սեմակը եղած քե-
յային, Կատաճի կը զիմաւոր գիրքեր եւ
հրապարակ շարժանք մը կը ցուցնէ
ուրմ մը գործի մէջ: Նախ, ուզելով
աւելի աղէկ տեղ մը նստիլ, բայց մէկ
քանի վայրկեան վայրկեան եւ իրենց զո-
գնութիւնը բարձրաճալ արտայայտել
վերջ կը ասորիւն որոյնքան սեղանը ըն-
չեղին, ճաշարարին մէկ անկիւնը, իս-
տեղները ալիւ ճաշարարի բռնած ըլլա-
լով: Նոյն միջոցին նուազապէս իմա-
նովի «Գարմէն Սիւն» վարը կը վեր-
ջացնէ:

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — (Երգչուհի զիմով) Է՛հ,
հայտէ՛. . . մերաքան եղաւ . . . ասնի նը-
տինք լինալ . . . (բարձր) Կատաճ . . .
(Վերադարձին կը հանգի ու կը նստին)
ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Ինչի միտքն է Գարմէն
Բարձրագիւնի կերպարներ . . . ցուրտ կը-
նէ կոր հոս . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Վա՛ղ անցիր . . . կ'ընէ
ուր է . . . իրարու երես պիտի նայինք
վայնաւ . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Իրաւ է . . . զոնէ հոս
բան մը կ'ընենք որոտ . . . տեսա՞ք սա
զիմացիւնն նստող կ'ընէ . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — (Դիմելով) Սարգիս-
թի . . . Ինչ աղաւոր կ'ընէ . . . ձուկի պէս
ալիւր թափելով ուտելը կ'ուզայ մար-
դուն . . .

(Կատաճի ճաշարարը կը ներկայա-
ցնէ Սալեմեանին եւ կը մեկնի)
ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Է՛հ . . . Ինչ պիտի ու-
տենք նայիլ . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Ես ալ չիտեմ . . . քե-
նաւ անորմէ չուրիմ շիտակը աս գի-
շեր . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Ես ալ անանկի պէս
բան մը . . . (Կարգաւոր) Օս տե՛սիլ . . .
գալիւր . . . Ժամանակ . . . անշու . . .
լուսի փառք . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Վա՛ղ անցիր . . . ուրիշ
ինչ կայ . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — (Շարունակելով) Բո՛թա՛
ւաւ ասորմէ . . . Գոհութեան թափելու . . .
բո՛թա՛ւ պիտի . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Թի՛ն . . . Ես բո՛թա՛ւ
պիտի մը կ'աւանտ . . . (բարձր) Կատա-
ճ . . . Էս բո՛թա՛ւ պիտի . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Այ՛ն . . . Ես ալ . . . վեր-
ջը բո՛թա՛ւ մը պիտի ուտեմ . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — (Կանակը սեղանին վրայ
նետն) Կատաճ . . . ալ . . . վրէժ, տէ՛
րոթա՛ւ պիտի . . .

(Կատաճի կը խոնարհի եւ կը մեկնի)
ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — (Ներսիս) Վերադա՛ն . . .
սիրած կերակուրը գտար . . . ըսելիք
չկայ . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Ո՛րք . . . ուտելիք
բան չէ չիտեմ . . . տասն օր հիւանդ
կ'ըլլայ մարդ . . .

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Բերներուց համը չի-
տէք որ . . . մայրնէք ընդհանրապէս
անորմէ կը բանայ . . .

(Կատաճի ապարմիքը բերած է)
ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — (Գլուխը իմեջ) Օ՛հ
. . . Էրեւան բո՛թա՛ւ . . . (Գլուխը մը
ալ խոնարհ) Թի՛ն . . . Ես փէ . . . Ինչ
պիտի խոնարհ . . . արեւ . . .

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Ես պիտի պիտի խո-
նար . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Գնա՛ւ բարձր . . . Վի՛ն-
նա չէ հոս . . . չի՛ն մը Կատաճ իրեւ
տանք . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Թաշտէլը կ'ուզէն ա-
ղէկ է . . .

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Հո՛ւ, հո՛ւ, հո՛ւ, (կը
խոնար) . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Ինչեղ մ'ըլլար . . .
Կ'ուզես նէ Թի՛ն օգնի չուր ալ կ'ընա
մը . . . (բարձր) Կատաճ . . . Ինչ պի-
թիլ ար կ'ուզ . . . Ժամանակ . . . Էս
Փի՛ն տը պէ՛տք . . . պի՛ն սէ՛ղ . . .
հէ՛ . . . օր . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Պանտա պիտի բու՛լէ . . .
(Կատաճի որ մայրնէք բերած էր, սե-
ղանին վրայ կը զնն պնակը եւ կը նետա-
նայ)
ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — (պատասխանաբար մայ-
րնէք խոնարհ) Արմանեանին Անոր
պատգամը որ Է՛ս . . . ամենքն ալ մե-
ղի կը նային կոր . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Կարգաւոր է . . . Պէտ-
տեմ . . . ամեն մարդ քե՛նի կ'ըլլայ աս
զիշեր . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Իրերնին անիծեմ ա-
մէնուն ալ . . . ո՛րքէ պիտի ամենաւ . . .
ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Գոհե՛ս աս գէ՛տի կ'ընէ
տես ինչպէս կը նայի կոր քեզի . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — (Ներսիս) Արմանեան-
ին Կ'ընէն ալ որ անորմէ քեզի . . .
որքան ալ կը նային կոր քեզի . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — (Արեւի խոնարհ) Սի-
նի՛ն ալ է . . . չը սկսիք նորէն . . .

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — (Կարգաւոր) Տի՛ն
բերներին, բարձր . . . Ինչ նուէր
տուր կ'արտայայտ . . . Ընէ նայիք . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Իրաւ է . . . ամեն
մարդ տեսնէ որ երկուքը միմեկ կ'ու-
զայ պարտքը . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Ե՛ս . . . ո՛ր պատ-
մեց ասորմէ . . . Սիւնեանին կ'ընէ
սա, հո՛ւ . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — (Կարգաւոր) Անոր պէս
բան մը . . . Ինչ կայ որ . . . աստ . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Ձիւր . . . Մատամ
Սիւնեանի բարեւ ընէ ինչ բան որ թի՛ն
իր գործը մաքրէ ամենէն առաջ . . . (կը
քնար)

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Կեղեցի . . . մի՛ վշտա-
նար, գէ՛տ միտքի չընա. կ'ընէ . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Ես արեւմտեմ ինչ նպա-
տակի համար պատմեց քեզի եւ ուրիշե-
րուն . . .

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — (Կարգաւոր) Մտիկ ը-
նէնք . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — (Կարգաւոր) Է՛ն աշտիւր
կ'ուզէ, Արմ . . . Գոհե՛ս ալ մի սկսիք . . .
քեզի ալ գիտեմ . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Մի՛ բարկանար, եղ-
բայ . . . Կարգաւոր ընէ տեսնէք . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Ինչ պիտի ըսեմ . . .
ճանր . . . ձեր գիտեցած բաներ . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Կ'երգչուհի որ բան մը
չիմացաւ . . .

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Ես ալ անանկ . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Է՛ն, Ինչ պիտի ըլլայ . . .
Սիւնեանի աղջիկը մայրը միմեկ բան
է Սիւնեանի հետ . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Այ՛ն տես . . . Է՛ն հա-
ւատար . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Մա՛ւ բարձր . . . տահան
կայ . . . մար Է՛ն իրարու մա՛ղ փեթ-
թիւն . . .

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Ո՛րք է ատ հետադի-
ր . . . սուս անկէ՛ք թէ պօք . . .

(Սալեմեան եւ Նատիւրան կը խնդան
կողովով: Նոյն միջոցին Կատաճը սե-
ղանին վրայ կը գետնէ կերակուրները եւ
զիմեջ. Նատիւրան լոգովի մը կ'ապարքե,
միջոցին, կ'ընեն Կատաճը որ քան մը
գորս կը պարպեն մեկ շունգով):

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Հայտէ՛. . . հիմա որ գի-
նի ալ խոնարհ . . . շարունակէ տես
նեմ . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Վախիթ չուրիմ . . . ու-
րիշ բանի վրայ խոնարհ . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Խոնարհ . . . Տի՛ն Սի-
նեանին վրայ խոնարհ . . .

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — (Սալեմեանին) Գոհ
պատմէ . . . Ընէ ալ մտիկ կ'ընէ . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Չի՛նք . . . Տի՛ն Սի-
նեանի ըսածը անորմէ նայինք . . . Ես
ալ կ'երակուր կ'ուտեմ . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Վա՛ղ անցիր . . . Ըսելիք
բարձր . . . Ընէն չեմ կ'ընար . . . հա-
տար . . .

(Կատաճի լոգովիքը բերած է)
ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — (Դիմել մը ալ խոնարհ)
Թու՛րք սա խոնարհ . . . Էստու՛ր Ըստնէ
լինալ . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Անէլը ինչ է . . . ո՛ր
պիտի երկնայ . . .

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Բա՛ւ Կատաճնեան . . .
Բօքերի . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Ես վախիթ չուրիմ . . .
կ'ընէ զիշեր տար սկիւ տուր . . .

ՆԱՏԻՐԵԱՆ. — Աւելի աղէկ . . . աս գի-
շեր նորէն խաղալու եւ որ վատակ . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ. — Գնա՛ւ բարձր . . . պօ-
թի կը նային կոր . . .

ՍԱԼԵՄԵԱՆ. — Կարգաւոր է . . . Պէտ-
տեմ . . . ամեն մարդ քե՛նի կ'ըլլայ աս
զիշեր . . .

ԱՐՄԱՆԵԱՆ.—Երթանք... Գոնգոր-
տիա երթանք... Միա Գրառան պիտի
խաղայ...
ՍԱԼԵՄԵԱՆ.—Չէ... նայինք Արամը
ինչ պիտի լուծ...
ՆԱՏԻՐԵԱՆ.—Ինչ լուծ... (Ժպտում)
Իմ միտքս չիտակը ուրիշ տեղ երթալ էր
աս գիշեր...
ԱՐՄԱՆԵԱՆ.—...!
ՍԱԼԵՄԵԱՆ.—...!
ՆԱՏԻՐԵԱՆ.— (Հանգարտ, պատառա-
քաղ բերմիմ տանելով) քեզիք տեղ մը...
գիտե՞ք ես... Եթէ կ'ուզե՞ք մէկտեղ
կը տանիմ ձեզի...
(Այս խոստովանման վրայ երեքն ալ լուռ
կը կենան եւ կը շարունակեն ուտել, ա-
կանջ տալով այս անգամ Գառնիկին գոր
նուագայտակը սկսած է գարնել):

ՏՕՄԻՆՈ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԻՇ

Փրանսական ժողովուրդին վերջին
մարդահամարին տեղեկագիրը արդէն իսկ
պատրաստուած ըլլալով, մօտ օրերս պիտի
հրատարակուի Փրանսայի Պաշտօնաթեր-
թին մէջ։ Ստորեւ կը հրատարակենք այդ
տեղեկագիրն ամէնէն չափեկան մասերը,
անոնք անշուշտ որոնք կրնան ընդհանուր
հետաքրքրութեան մը առարկայ դառ-
նալ։

Այդ տեղեկագրէն կ'երեւայ որ 1901
մարտ 24ին, Փրանսայի բնակչութեան
ընդհանուր թիւն է 38,961,945: Այդ թիւ-
ը, 1896ին 38,517,332 էր, ինչ որ յայտնի
կ'ընէ սա պարագայն թէ 1896-1901
Փրանսայի բնակչութիւնը 444,613 հոգիի
յաւելում մը կ'ըստ է Անկէ առիկ հնգամ-
եայ չըբանին մէջ, 1891-96, այդ յաւե-
լումը հազիւ 175,027 հոգի էր։ Ուրիշ
հաշուով մը՝ ամէնէն վերջին տասնամեայ
չըբանին յաւելումն է 619,640 հոգի,
մինչդեռ նախորդ տասնամեայ չըբանին,
այդ թիւը հազիւ 299,072ին կ'ընեն որ
ժողովրդեան թիւին այդ բարձրացումը
զգալի եղած է 1891էն ի վեր։

Այդ բարձրացումը սակայն, չափ քիչ
նահանգներու մէջ եղած յաւելումէն կը
զոյնայ։ Փրանսայի նահանգներէն երեք
քառորդին մէջ, ինչպէս կատարուած
պաշտօնական քննութիւնները ցոյց կու-
տան, ժողովուրդին թիւը երթալով կը
նուազի։ Այդ մասին, տեղեկագիրը հե-
տեւեալ բաղադրութիւնները կուտայ։
— Փրանսայի նահանգներէն երեք քառոր-
դին բնակչներու նուազման գլխաւոր
պատճառը մեծ կեդրոններն են, ուր կը
լեցուի աշխատաւոր դասակարգը մասնա-
ւորապէս վերջին հնգամեայ չըբանին ընդ-
հանուր յաւելումը թէւեւ 444,613 է միայն,
բայց քաղաքներ կան որոնք բնակչները
30,000էն 458,376ին բարձրացած են։ Առող-
համեմատութեամբ ալ ուրիշ քաղաքնե-
րու բնակչներուն թիւը նուազած է։
Այսինքն, բնակչները տեղափոխութեան
մէջ գտնուած են շարունակ։

Բարիդի մէջ, բնակչներու յաւելումը
20 տարիէ ի վեր չափ փոփոխական եւ
զած է, ինչպէս ցոյց կուտայ հետեւեալ
ցուցակը։

1881ին յաւելում	280,217
1886 » »	75,527
1891 » »	103,407
1896 » »	88,877
1901 » »	177,204
Այսպէս, 20 տարուան մէջ, Բարիդի ժողովուրդը 725,262 հոգի աւելցած է։ Նոյնչափ զգալի յաւելում մը ունեցած է Նանս Բարիդի արտաքիններուն ժողովուրդը։	
1896ին, Ֆրանսայի տասերեկու մեծ քաղաքները միայն 100,000է աւելի բնակիչ ունէին։ 1896ին, այդ քաղաքներու թիւը բարձրացած է տասնըհինգի, ինչպէս ցոյց կու տայ հետեւեալ ցուցակը։	
Բարիդ	2,714,068 բնակիչ
Մարսիլիա	491,161 »
Լիոն	459,099 »
Պարիս	256,638 »
Լիլ	210,696 »
Թուլուզ	149,831 »
Սենթ-Էթիէն	146,551 »
Ռուպէ	142,365 »
Նանս	132,990 »
Հավր	130,196 »
Ռուան	116,316 »
Ռէնս	108,385 »
Նանսի	105,109 »
Թուլուզ	102,559 »
Վերջին մարդահամարին համաձայն	102,602 »

Փրանսա բնակող օտարականներու թիւն
է 1,037,778: Ասկէ առաջ, 1886ին, այդ
թիւը կը հասնէր 1,115,214ին, 1891ին
1,191,798ին, եւ 1896ին ալ 1,027,491ին։
Այս հաշիւէն կ'երեւայ թէ Փրանսայի ժո-
ղովրդեան յաւելման մէջ, օտարականները
մեծ դեր մը չունին, եւ թէ յաւելումը ե-
ղած է բնիկ Փրանսայի ժողովուրդին
չնորհիւ։

Օտարականները, Փրանսայի մասնա-
ւորաբար հետեւեալ նահանգներուն մէջ
մեծ թուով կը գտնուին։

Ալը-Մարիթիմ	67,835 հոգի
Արտէն	22,182 »
Պուշ-տիւ-Ռօն	117,857 »
Մէրթ-է-Մէզլէ	36,479 »
Սէն	196,241 »
Վար	42,989 »
Սէն-Լ-Ուալ	16,571 »

Դիտողութիւն մըն ալ.— Այն նահանգ-
ները, բաց ի Սէնէն եւ Սէն-Լ-Ուալէն,
որոնք մեծ թուով օտարական ունին իւր
բնակիչ, սահմանազուրի նահանգներ են։
Իսկ այն նահանգներն ալ որոնք ամէնէն
նուազ թուով օտարական ունին իւր բնա-
կիչ, Փրանսայի ամէնէն աղքատ նա-
հանգներն են։

ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն 9-10 ՅԱՎ.)

Թերթերու ի գԱՐԺԻՐՈՒ ՊԻՒՈՒՈՒ
ԳԱՀԱՅՈՒՆ ԱՌԻՐԻՆ

Ծաղիկի չարաքիթ օրուան թուով մեր
ընթերցողներուն ներկայացուցինք արդէն
այն գահաձառը զոր Գերմանիոյ նախա-
րարացեալ Փոն Պրուլով կ'օժտէր բրուսիական
Հանդիպելուն մէջ արտասանեց։ Գահաձա-
ռին երբեք զինականացութեան վրայ խօ-
սող մասը Պրուլովի մէջ ընդհանուր շահա-
գրգռութիւն յառաջ բերած է։ Այդ մասին
նախարարացեալներն կողմէ եղած յայտա-
րարութիւնները ընդհանուր լաւ արժա-
ւորութեամբ մը ընդունուած են գերման
մամուլին կողմէ։

— Կոմս Պրուլովի գահաձառոյն այն մա-
տը, որ Զէյդլիցինի էտիկայուրի մէջ խօ-
սած ատենադատութեան կ'ակնարկէր,
մասնաւոր կերպով անդադատ տպաւո-
րութիւն մը յառաջ բերած է Լոնտոնի մէջ։
Անգլիական թերթերը, բացի «Տէյլ-Ենի-
զէն» կծու լեզու մը կը գործածեն ֆոն
Պրուլովի գահաձառին դէմ։

— Պրուլովի խնդրոյ նիւթ եղած գահա-
ձառը որ կը խօսի երբեք զինականացու-
թեան մէջ իտալիոյ բռնած դիրքին վրայ,
չափ լաւ ընդունելութիւն մը կը գտնէ
Հռոմի թերթերուն կողմէ։

— Մոն Պրուլովի այս գահաձառը լաւ
ընդունելութիւն մը գտած է Լոնտոնի ար-
մատական թերթերուն կողմէ։

—

ԴԵՊԻՐԵԼ ԾԱՅՐ. ԱՐԵՒԻԼԻՔԻ ՄԷՋ

Արքունիքին ժամանումը Բեքին

Օտար զեպաններէն շատերը, ինչպէս
անգլիականը, ամերիկեանը, ֆրանսականը
եւ ուսականը, չինական արքունիքին
Բեքին մասնաւոր առթիւ հետեւ մնացին,
եւ ոչ մէկ մասնակցութիւն ունեցան,
մինչդեռ գերմանական դեսպանը, դես-
պանատան քարտուղարներուն հետ ներ-
կայ կը գտնուէր, արքունեաց Բեքին ժա-
մանելուն։ Գերմանական դեսպանը մեծ
տաճարին մուտքէն անմիջապէս աստի-
տեղ բռնած էր, ուր կը գտնուէին նաեւ
ամերիկացի կիներ եւ սպաներ։

— Բեքինէն 7 յունուար թուականով
կը հեռագրուէ թէ, արքունիքին Բա-
թինկֆուէն ճամբայ ելլիկէն առաջ, մաս-
նաւոր հրովարտակ մը կը հրատարակուէր,
որուն համեմատ, Չիլիի եւ Շանսիի կու-
ռալարիչներուն զեպին բաժնիին պատ-
ուանշանը կը տրուէր, ինչպէս նաեւ ա-
ռանձնաշնորհում մը քաղաքին արգիլուած
մասին մէջ ձեռով երթալու Պէտէ գիտնալ
որ ժամանակին Շանսիի կառավարիչը
կ'ընկերայնար արքունիքին եւ զէպի Սի-
նկանֆու իր մեկնումը կը զերարացնէր։

— Արքունիքին Բեքին ժամանելուն
առթիւ, լազարութիւն բարձրատիկան պաշ-
տօնատարներ ունկնդրութեան ընդուն-
ուեցան, որոնք միջոցին վարդ զերը մայր
կայսրուհին էր որ կը խաղար Մար-
կայսրուհին կ'երեւայ թէ հաշտարար քա-
ղաքականութեան մը կ'ուզէ հետեւիլ։
Մասնաւոր կերպով միջատակութեան ար-
ժանի է սա պարագան որ օտար զօրա-
գունցներ նաեւ ներկայ էին սոյն ընդու-
նելութեան Մարկ կայսրուհին հրովարտակ
մը կը հրատարակէր որուն մէջ կը հրա-
մայէր Թուրքիոյ մասին մասնաւոր պատմի
ենթարկուիլը։ Քանաւս թէ զանազան
թաթար զօրավար մը պիտի կատարէ
սոյն մասնաւոր պատմի։ Ետեւիչը, իւր
Լիւ-Քուսիի եւ Չանկիթիւնի հաւաքա-
բար գրութիւն մը ներկայացուցին մայր

կայսրուհիին, որուն մէջ Թուրքիոյ սիւնը
պատասխանատու կը բռնեն պիւնիզացի
միտինարին սպանման գործին մէջ եւ
սոր մահուան պատժին ենթարկուիլը կը
յանձնարարեն, նախ քան այդ զէպին
չփոխութեանց կամ օտար պետութեանց
հետ դժուարութեանց տեղի տալը։

Կոմս զինուորներու եւ նաւատիրերու
միջեւ։

Այն կողմերուն որոնց մասնակցած
էին ամերիկեան զրահաւոր վիքսպարկի
նաւատարները, եւ Նիւ-Չիլանկի աուս-
գլիտորները, եւ որոնք մասնաւորապէս
թիւնները ժամանակին հաղորդեցինք,
Բեքինէն հասած նորագոյն հեռագրերը
կը հաղորդեն թէ, ուսական յաճանա-
ւոր նաւատարներն ալ մասնակցած են,
Ամերիկացիներուն կողմէ անցնելով։ Նիւ-
Չիլանկի աուս գլիտորներու ընթացքը
պէտք է վերադարձ իրենց կողմէ սխա-
լակացողութեան մը, որոնք կ'ակնածելով
թէ բրիտանական եւ ամերիկեան թնդա-
նօթակցութեան մը, որոնք կ'ակնածելով
մուծեն տարբեր տրամադրութիւններով,
մինչդեռ չ'ըպատաներ բերել տուած էին
սոյն թնդանօթակցութեան տեղոյն եւրո-
պական բնակչութիւնը պաշտպանելու
համար։

Վարդապիւնը Թիւն-Չիլանկի մէջ

Ինչպէս Թիւն-Չիլանկի կը հաւատաւոր,
Թիւն-Չիլանկի քաղաքին սահմաններէն դուրս
գտնուած մասերը, 1902 ապրիլին պիտի
վերադարձուին Չիլանկիներուն Բուս քա-
ղաքը սակայն պիտի մնայ, առժամանակ
եայ կառավարութեան ձեռքը։

ՄԻՍՏԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Արաքսի խնդիրը

Ուաշինգթոնէն կը հեռագրուի թէ,
Երեսի, Ժողովի վերջին նիստին մէջ խոր-
հրդակցութիւններ տեղի ունեցան, Կեդր-
Ամերիկայի ջրանցքի շինութեան մասին
Ջանապան երեսփոխաններ ընդունելի
գտան Բանամայի ջրանցքի ընկերութեան
առաջարկը։ Այս ընկերութեան ընդհանուր
քարտուղարը նոյն օրը ներկայացուեցաւ
Բուզիլէի նախագահին։

Նոր անուանումներ

Նախագահ Բուզիլէի ընդհանուր թըղ-
թատարական վարչութեան պետ անուա-
նեց Բէյն, եւ Շո- Գահաձային նախարար։

ՀԱՐԱԽԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՇՓՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Քոյուպիա եւ Բարսիլոյն

Մասնակցէն (Նիդարկուս) կը հե-
ռագրուի թէ Պոկոմայի մէջ ապստա-
բութիւն մը ծագած է։ Նախագահ Մար-
քէն գերի բռնուեւ է։

— Պուէնոս Այրէսէն ալ կը հեռագրուի
թէ Բարսիլոյնի մէջ ապստաբութիւն մը
ծագած է եւ թէ Ասէլալ նախագահը
գերի բռնուած է։

Գերմանիա եւ Վենեսուէլա

Մ. Նահանգներու ծովային նախարար
Լանկ կը հրէք զրոյցի ձեւով չըլող այն
լուրը թէ Մ. Նահանգներու Հիւսիս Ա-
մերիկեան տարածքը շարժման մէջ գրուած
է, հետամուտ ըլլալու համար Վենեսուէ-
լային ծովերը գացող Գերման նաւերու
ընթացքին։

Քիլի եւ Արժանքին

Քիլի կառավարութիւնը ընդունեց
Արժանքիին կառավարութեան պահանջ-
ման համաձայն բացատրութիւններ տալ
Քիլիի արտաքին գործոց նախարարին
կողմէ Արժանքիին գեպանին ներկայաց-
ուած պարտիթայի մասին, յայտնելով մի-
եւնոյն ատեն թէ անկախ 1898ին պայմա-
նագրութեան հետ բաղադրուելով երկրոր-
դական կարեւորութիւն մը միայն ունի
Այս եղանակով երկու կառավարութիւն-
ներու միջեւ տիրող դժուարութիւնները,
կը կարծուի թէ հարթուած ըլլան։

— Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարա-
րութիւնը կը յայտնէ թէ Քիլիի եւ Ար-
ժանքիին միջեւ տիրող սահմանի կռիւն-
քու մասին կազմուած հաշտարար ատես-
նի անդամները հասցնուցած են արտա-
քին գործոց նախարարին թէ հաշտարարին
որոշումը պիտի փութացուէր, Եթէ քննիչ
յանձնաժողով մը տեղոյն վրայ երթար,
մէկի առարկայ եղած տեղը քննելու հա-
մար Բրիտանական կառավարութիւնը
ընդունած է այս առաջարկը, եւ հաշտա-
րար ատեսնի անդամ Թոմաս Զօրիլէ իրեն
հետ անցնելով իր պաշտօնի կատարման
համար անհրաժեշտ մարդիկը, կը ծաղար-
դէ իսկոյն զէպի Հարաւ Ամերիկա։

ՊԱՏԵՐԱՋՄԸ ՀԱՐԱԽ. ԱՄԵՐԻԿԻՆ ՄԷՋ

Նախալ Պոկոմայի Պոպլի հետ

Սթիւարթընէն կը հեռագրուի թէ Պո-
թայի հրամանատարութեան ներքեւ զըս-

նուող քաղաքի մարդիկ կը բաղանա-
նալ Նախալ ապստաբներէ՝ որոնք զիստալ
անգամ չեն ուզեր թէ Թրանսպլի իրենց
եղբայրակիները արդէն անձնատուր եղած
են։ Այն յիսուն մարդոցմէն որոնք միեւ-
նոյն օրուան մէջ կ'ուզէին Անգլիացւոց
անձնատուր ըլլալ, միայն տասը հոգին կը
յաշտեցին պոմի Նախալ Պոկոմայի հետ
կողմէնէն։

Պոկոմայի Արեւմտեան Թրանսպլի մէջ

Միջքիւնէն հասած լուրեր կը հա-
ղեն թէ Մարիլի մէջ գործող Պոկոմայ
տեղը ձգած են նոյն տեղը միանալու հա-
մար ուրիշ տեղերու Պոկոմայի հետ։

Պոկոմայի

Զուլանքի երկրին սահմանին վրայ

Նիւթիւն 6 յունի. թուականով կը
հեռագրուի թէ Պոկոմայի Զուլանքի
երկրին սահմանին վրայ կը հաւաքուին
իւրեք մը արդէն կը գտնուի վերին Ու-
րուսիանի մէջ։ Երկրորդ խումբ մը ան-
ցած է արդէն Նոթվիլէի մէջէն եւ կ'եր-
թայ դէպի Ինքանուտ։ Պոկոմայի Հէլ-
մաքարի եւ Բոմիոյ մասին տեղեկու-
թիւններ կը ստանան։ Ինչպէս կը հաղոր-
դուի ունին երկու բոնոմ-Թնդանօթներ
Հատուցում

Անգլիական կառավարութիւնը 150,000
բուսն վճարած է, Զեւ կառավարութեան
իրը վնասուց հատուցում, ժամանակին
Թրանսպլի արտաքուստ իրաւարթե-
ներուն։

Անգլիական կորուստներ

Կորուստի վերջին ցուցանիշները հետեւ-
եալ թիւերը ցոյց կուտան.— Հիւսիս-
թիւններէն մէկը Բուսն են 85 հո-
գի, Լէուֆֆոնդէնի ճակատամարտին մէջ,
գեկու, 25ին չորս հոգի ծանրապէս վիրա-
ւորուած են, եւ ուրիշ աղիքներու ալ
գեկու, 25ին յունիս 4 երեք հոգի սպա-
նուած են 5 հոգի վիրաւորուած են։ Ուրիշ
հոգիներ՝ որոնք իւր կորուստ կ'ենթադ-
րուէին յայտնուած է թէ սպանուած են
եւ 199 հոգի յունի, 45ին 5 իւր հիւսիս
եւ վիրաւոր գտնուած են հիւսիս-
գտնուած են 44 սպանիք գտնուած են ծառա-
լիւն է վեց սպանիք ալ Անգլիա զըր-
կուած։

— Անգլիոյ պատերազմական նախա-
րարութիւնը կը հրատարակէ ամբողջ ամ-
սեան անգլիական կորուստներու թիւը,
սակէ կը տեսնուի թէ գեկուներէն մէջ
96 սպանիք են 2232 զինուորներ գացող
են կուսներու մասնակցելէ։ Պատերազմին
սկսելէ ի վեր Անգլիացիներ կորսնցուցած
են 83,736 հոգի։ Աստիճաբ 24,298 սպա-
նուած կամ բոլորովին անկար եղած են։

— Վերջին կիրակիի եւ երկուշաբթիի
օրական տեղեկագրերը կը հաղորդեն թէ
վերջերէն եւ հիւսիս-թիւններէն մեծած
են 44 հոգի Պոկոմայ ճակատամարտներու
մէջ 7 հոգի սպանուած են 14 հոգի վի-
րաւորուած են Շոմար. կերպով հիւսիս-
ցած են ու թէ չհոգիներ։

— Դեպի հայրենիք կը վերադառնան
22 վիրաւորուած կամ հիւսիս-
ցած զինուորներ։

Մ Ա Ն Ր Լ Ո Ւ Ր Ե Ր

Բեթեթի Պոկոմային կը հեռագրուի թէ
վիշէմ կայսեր թիւնապահներէն Ուզե-
տով ծովային զեպաններ Զարաթէ-Սէլլի
մէջ երկար ունկնդրութիւն մը ունեցած
է Նիւթիւս Զարէն։ Ուզետով ծովային նու-
էրներու հետ կը մատուցանէր նաեւ ինք-
նազիւ նամակ մը Գերմանիոյ կայսեր կողմէ
Ռուսիոյ կայսեր ուղղուած։ Ուզետով
զեպաններ ունկնդրութեան ընդունուած
է նաեւ Զարաթէին կողմէ։ Գահաձառնալ
Մեծ Իշխանը եւ Մարկ կայսրուհին նաեւ
նապէս ունկնդրութիւն չնորհած են ֆոն
Ուզետովին։

Պեթիւնէն կը հաղորդուի թէ մաքսա-
յին սակացոյցի յանձնաժողովին առաջարկ
մը պիտի ներկայացուի իւրեքդարանական
քննութիւն մը բանալու։ Համար հողագոր-
ծական պայմաններու մասին տառնալին
նահանգներու մէջ, եւ ուսումնասիրու-
համար արտաքին Զարաթէին կողմէ
զեպութիւնը։

ԳՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԵ ԶՄԵՌՈՒՄԸ

Օ. ՉԻՆԵԼԻԱՆԻ ԹԱՐԱԳՆԱՆԸ

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԵՐԸ

